

PRZYZYWAĆ (34) *vb impf*

a jasne.

inf przyzywać (3). ◇ *praes 1 sg* przyzywam (4). ◇ *2 sg* przyzywász (1). ◇ *3 sg* przyzywå (6). ◇ *2 pl* przyzywåcie (1). ◇ *3 pl* przyzywają (3). ◇ *praet 1 sg m* przyzywałem (1). ◇ *2 sg m -s* przyzywał (1). ◇ *3 sg m* przyzywał (1). ◇ *fut 1 sg m* przyzywać będę (4). ◇ *imp 2 pl* przyzywajcie (1). ◇ [con 3 pl m pers by przyzywali.] ◇ *impers praet* przyzywåno (3). ◇ *con* by przyzywåno (1). ◇ *part praes act* przyzywając (4).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII w.

1. *Wzywać do przyjścia, stawienia się; arcessere (accersere) Modrz, Calep, Cn; advocare Mącz, Cn; accire Calep, Cn; applicare Vulg; accitare, ciere, citare, clamare, inclamare, provocare, vocare Cn* [w tym: kogo (14) – G (5), A (1), G a. A (8)] (15) : Advoco, Prziwam/ przywołam. *Mącz* 504d; *Calep* 13a.

przyzywać do kogo (1): A tak ná ty včílki nas do Pátrycyułow nie przyzywaycie/ bo was w tym fluchác nie będziem *BielKron* 108.

przyzywać dla czego [= w jakim celu] (2): A dobrzeby áby dla tego ćwiczénia przyzywano żołnierzow vkráinnnych/ ktorzi w rozmáitých bitwách bywáli. *ModrzBaz* 111v. *Cf przyzywać dla czego skąd.*

przyzywać dla czego skąd (1): Przez wiele fet lat bez posłow krolowie Polscy z fámym senatem y rádá swoią potrzeby koronne y seymy odpråwowáli. Dla poborow fámých przyzywano posłow od fzláchty z powiátow *SkarKazSej* 693b.

przyzywać na co [= w jakim celu, aby wziąć udział] (2): *BielKron* 108; bo gdy pochwili flugę poń [po św. Medarda] óciec ná obiad go przyzywájąc posłal/ á defzdż był: widzial flugá wielkiego nád nim orlá *SkarŻyw* 527.

przyzywać dokąd (1): *ModrzBaz* 54 *cf Szereg.*

Ze zdaniem celowym (1): Krol Moábłki Bálák/ po dwa kroć Báláámá przyzywa/ áby zlorzeczył ludu Ifráelłkiemu *Leop Num* 21 *arg.*

Zwrot: »przyzywać do siebie, k sobie« [szyk zmienny] (2:1): Wítawłfy tedy Iozue ráno/ przyzywał kfobie [applicuit] lud Ifráelłki po pokoleniu *Leop Ios* 7/16; czemu dostátecźnie á otworzyście poselstwą nie powiecie/ ktorým obyczáiem nas do łiebie przyzywacie *BielKron* 108; *SkarŻyw* 486.

Szereg: »przyzywać, wzywać« (1): Przyzywáią tám [na tańce] mężátek/ á częłto okrom mężow/ wzywáią [Vocantur; ... vocantur] teź tám y pánienek okrom rodzicow. *ModrzBaz* 54.

Przen (3) : Hieronim S. [...] do Dámázá papyezá tak pilfe: [...] Aczkolwyek wyęc ftrácham fye twoyey wyelgołci/ á włfakoź ludzkołć mye przyzywa. *KromRozm III* O3v.

a) Bóg wobec wiernych: obiecywać zbawienie (2) :

przyzywać do czego (1): Hnet then dobrotliwy Pan gdy vpádłe baczy/ Do hoyney łálki fwoyey przyzywác ich raczy *LubPs* ff.

przyzywać dokąd (1): Dziękuię miłóśniku dułż ludzkich/ iześ [!] mię do ráiu twego przyzywål/ á do łóźnice twey Bofkiey prowadzifz. *SkarŻyw* 126.

a. Wzywać do przybycia na pomoc w walce (1) : ná porátowánie miłego fynowcá fwego/ zebrał [Abraham] domowe flugi fwe/ przyzywájąc niektorych fásiad *SkarŻyw* 284.

2. Pozywać przed sąd, wytaczać sprawę sądową; arcessere Calep, Cn; evocare JanStat; vocare Cn (2) : Arcesso, Arceo nascitur, Accuso, postulo – Oskarżam. Prziwołiwam, prziziwam. *Calep* 89a.

Zwrot: »przyzywać [kogo (A a. G)] do sądu« (1): będzie [pieniądze] chował do tąd aż oná páni [...] pewné zásię rękóymie o wróceniu przywianku [...] łtawi/ obwiefczaiąc pozvem piłány oného/ który ią wykupuie/ y przyzywaiąc go do tegóz łądu [*evocando eum ad hoc idem Iudicium JanStat* 576] *SarnStat* 634.

3. Namawiać, nawoływać; prosić; invocare PolAnt, Modrz; imprecari, vocare Modrz [w tym: kogo (16) – G (5), A (2), G a. A (9)] (17) :

przyzywać ku czemu (1): *BielKron* 330v *cf* »upominać i przyzywać«.

Zwrot: »przyzywać o pomoc« (1): *BudBib* b3 *cf* »przyzywać a prosić«.

Szeregi: »przyzywać a prosić« (1): Ponieważ przeto [inni tłumacze] łami łię do tego znaią że y łobie wtem [tj. w hebraizmach] dofyć nie vczynili/ ponieważ przyzywaią/ á profzą o pomoc/ przeczże ma kto wołać/ niepotrzebá iuż łepiej? *BudBib* b3.

»upominać i przyzywać« (1): Nád to Cefarz nie tylko ná tę Ellekcią przyzwolił álbo ią pochwalił/ ále mnie iefczze ku przyięciu tákowego [wyboru na króła] vpominać y przyzywać raczy *BielKron* 330v.

a. Bóg wobec wiernych (4) :

przyzywać do czego (2): *LubPs* P4; ktore [dzieci] modlitwą łwą Oycu niebiełkiemu [*Chrystus*] záleca/ do ktorych prołtoty przyzywa wšzytki/ ktorzokolwiek chcą wniść do krolełtwá Bożego. *ModrzBaz* 10.

przyzywać ku czemu (2): Iezu ktoris z iawnogrzelzniki y zgrzelznemi iedzacz/ ku pokucie ie przyywał [!] łmi(łuj) łie nad nami. *TarDuch* B4; *LubPs* P4.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): y ten [Bóg] cię łam głólem wielkim przyzywa/ ábyś łie nágotował/ y podniółł teraz woynę *OrzJan* 106.

b. Wierny wobec Boga: wzywać, odwoływać się [kogo (= Boga)] (11) : W kłopoćie moiem przyzywać będę Iehowy/ y do Bogá mego wołać będę *BudBib Ps* 19/6, *Ps* 18/3, 86/7; [Bo iefliby [*Duch Św.*] był Bog tedyby go z poczátkn [!] wierni iáko Boga iednego przyzywali. *BudArt* b3v].

przyzywać kim [= *aby stał się kimś*] (3): Bo żaden łam dla łiebie nieprzyšięga/ ále dla drugiego. W ktorego áby wmwólł/ że to prawdá co powieda/ wzywa Bogá ná łwiádectwo/ ktorego też/ iefli kłáma/ mšćicielem ná łię przyzywa. *ModrzBaz* 86v. *Cf* »šwiadkiem przyzywać«.

Zwroty: »przyzywać imienia [czyjego (= Iehowy)]« = *nomen invocare PolAnt* [*szyk zmienny*] (4): Tobie offiárować będę offiáre dziełkowná á imienia Iehowy przyzywać będę. *BudBib Ps* 116/17; y było mi słowo twoie wefelem y rádošcią łercá mego/ bo przyzywano imieniá twego náde mná Iehowo *BudBib Ier* 15/16, *Ps* 116/4, *Is* 63/19.

»šwiadkiem, ná łwiádectwo przyzywać« = *testem invocare PolAnt, Modrz; testem citare Modrz* (2:1): IA łepak łwiátkiem Bogá przyzywam ná moię dułżę że folguiąc wam iefczze nie przyšzedłem do Korynthu. *BudNT* 2.*Cor* 1/23; Záprawdę do przyšięgi á dawania łwiádectwá/ łudzie [...] mądrzi/ máią być wzywáni. ktorziby wiedzili/ że powinny cześć Bogu wyrzadzaią/ gdy go ná łwiádectwo przyzywaią *ModrzBaz* 86, 86.

Formacje współrdzenne cf ZWAĆ.

Cf **PRZYZYWAJĄCY, PRZYZYWANIE, PRZYZYWANY**

LWil